

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-551880-IX-906/07/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 13/6/2007

Pani
prof. Zyta Gilowska
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Wielce Szanowna Pani Premier,

Otrzymuję wiele skarg od funkcjonariuszy Służby Celnej, w których zainteresowani przedstawiają dużo krytycznych uwag o działaniu administracji celnej, a także nieprawidłowościach jakie występują w projekcie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Zainteresowani zwracają uwagę, iż od momentu przekształcenia administracji celnej w Służbę Celną prowadzone są niekorzystne dla nich reformy, które pogarszają ich sytuację prawną. Jako przykład wymieniają alokację funkcjonariuszy w oparciu o postanowienia ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz.U. Nr 137, poz. 1302). Przeniesienia funkcjonariuszy odbywały się w sposób niehumanitarny i sprzeczny z unormowaniami zamieszczonymi w ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 72, poz. 802 z późn. zm.). Przeprowadzona wówczas alokacja powodowała dla funkcjonariuszy trudne do zaakceptowania, niekorzystne skutki społeczne takie jak utrata pracy i rozpad więzi rodzinnych.

Obecnie opracowany został projekt ustawy konsolidacyjnej o Krajowej Administracji Skarbowej, zmierzający do przebudowy aparatu skarbowego, a w szczególności połączenia administracji podatkowej i Służby Celnej. Nie kwestionując słuszności tego posunięcia, pragnę zwrócić uwagę na niezgodne z prawem zawarte w nim rozwiązania legislacyjne.

Zaniepokojenie celników wzbudza możliwość wykorzystania reformy systemu podatkowego w celu dokonania zwolnień i redukcji niewygodnych funkcjonariuszy celnych. Ponadto związki zawodowe sygnalizują, iż rzeczywistym zamierzeniem reformy jest niedotrzymanie wcześniejszych porozumień dotyczących polepszenia sytuacji prawnej i ekonomicznej środowiska celników. Ich zdaniem, tworzy się nadmiernie skoncentrowaną strukturę o nie do końca dopracowanych uprawnieniach i zasadach dotyczących kierownictwa oraz spójności działania w zakresie poboru podatków. Ponadto stosunek prawny urzędnika KAS ma charakter połączenia funkcji urzędnika państwowego z zadaniami funkcjonariusza służby mundurowej. Planowane szybkie wejście w życie ustawy bez niezbędnych przepisów wykonawczych powoduje, że nie jest znany ostateczny charakter projektowanych rozwiązań legislacyjnych oraz nasuwa wątpliwości co do celów, które mają przyświecać wejściu w życie regulacji. Sytuacja ta nie stanowi jawności postępowania i nie sprzyja dialogowi zainteresowanych stron.

W niniejszym projekcie nie zostały określone zasady, na podstawie których kierownicy jednostek organizacyjnych KAS mieliby wydawać decyzje w sprawach określenia warunków pełnienia służby, przenoszenia czy delegowania urzędników KAS. Zapis mówiący o tym, iż minister właściwy do spraw finansów publicznych, jeżeli przemawia za tym interes służby, może przenieść, na okres nie dłuższy niż dwa lata, urzędnika skarbowego do innej miejscowości stanowi dyskryminację i formę kary dla funkcjonariusza, gdyż termin ten jest za długi. Delegowanie w innych służbach odbywa się do okresu 6 miesięcy.

Wątpliwości co do zgodności z prawem budzi przepis, według którego urzędnik skarbowy pełniący służbę w Kontrolnych Grupach Mobilnych może być poddany badaniom poligraficznym w wyniku skierowania ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które nie wymagałoby uzasadnienia. Odmowa poddania się tym badaniom mogłaby skutkować rozwiązaniem stosunku służbowego.

Niezgodny z konstytucyjną zasadą równości może być przepis, który umożliwia urzędnikom skarbowym pełniącym służbę w komórkach organizacyjnych Kontrolnych Grup Mobilnych prawo uzyskania świadczeń emerytalnych na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, SG, BOR, PSP i SW oraz ich rodzin (tekst jedn. - Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 z późn. zm.). Wydaje się, iż prawo do tego świadczenia emerytalnego powinno być przyznane wszystkim funkcjonariuszom - tak jak to jest w innych służbach mundurowych, a nie wyodrębnionej grupie z tej służby. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.1994 r.,

sygn. K. 3/94, (OTK 1994, cz. II, s. 141-142), wszystkie podmioty charakteryzujące się w różnym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być potraktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących.

Nie kwestionując celowości projektu ustawy, pragnę jednak zwrócić uwagę na słuszność i zasadność podnoszonych przez środowisko celników w kierowanych do Rzecznika skargach niektórych zarzutów oraz obaw dotyczących ich przyszłości zawodowej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), uprzejmie proszę Panią Premier o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii i rozważenie potrzeby dokonania stosownych korekt w omawianym projekcie ustawy.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski